

פרשת שמות – הרב ברוך רוזנבלום שנת תשע"ג.

ידוע לכולם, שהחל מפרשת שמות ועד סוף התורה כולה, כמעט בכל פרשה מזכירה התורה את משה רבינו.

כותב רש"י - כי טוב הוא. כשנולד נתמלא הבית כלו אורה.

מאיפה לומדים את זה ?

מדברי הגמרא {מסכת סוטה יב, א} - {שמות ב-ב} ותרא אותו כי טוב הוא תניא ר"מ אומר טוב שמו ר' יהודה אומר טוביה שמו רבי נחמיה אומר הגון לנביאות אחרים אומרים נולד כשהוא מהול וחכמים אומרים בשעה שנולד משה נתמלא הבית כולו אור כתיב הכא ותרא אותו כי טוב הוא וכתב התם {בראשית א-ד} וירא אלהים את האור כי טוב.

נשאלת השאלה – כשנולדו האבות קדושים, ויוסף הצדיק לא כתיב 'נתמלא הבית אורה', גם כשנולד גד מהול, לא כתיב שהבית נתמלא אורה. למה דוקא כשמשו רבינו נולד, נאמר שהבית התמלא אורה ?

אומר המהר"ל את הבסיס והיסוד, שממנו אנחנו רוצים להסיק מסקנה :

אומר המהר"ל {גבורות ה', פרק יז} – ומדריגת משה שהיה נבדל לגמרי מן הגשמיים עד שהיה לו מעלה נבדלת לגמרי, שהרי כשנולד נתמלא הבית אורה והאור מורה על דבר נבדל מן הגשם. וזה ידוע כי אין באור דבר גשמי מורגש, לפיכך נקרא השם יתברך בשם אור כדכתיב 'ה' אורי וישעי'. ולפיכך נתמלא כל הבית אורה.

אומר המהרש"א {מסכת סוטה יב} – ומפני מה נתמלא הבית אורה ? הוא חידוש נפלא בהוראה על שעתיד לדבר עם השכינה פה אל פה שע"י זה יקרא אור פניו.

{ב, ו} ותפתח ותראהו את הילד והנה נער בכה ותחמל עליו ותאמר מילדי העברים זה.

כותב רש"י - ותפתח ותראהו. את מי ראתה, את הילד, זהו פשוטו. ומדרשו שראתה עמו שכינה.

כותב האור החיים הקדוש {מחזה הסנה ג, ד} - ויאמר הנני. לא כשמואל שלא הכיר הקורא (ש"א ג'), כי משה נביא היה בטרם יצא מבטן אמו והכיר הקורא.

אעפ"י שאומר המדרש {שמות רבה, פרשה ג, אות א} - אָמַר רבי יהושע הכהן בר נחמיה בְּשֶׁעָה שֶׁנִּגְלָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל מֹשֶׁה טִירוֹן הָיָה מֹשֶׁה לְנִבְיָאָה, אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אִם נִגְלָה אֲנִי עָלָיו בְּקוֹל גָּדוֹל אֲנִי מְבַעֲתוֹ, בְּקוֹל נְמוּךְ

פרשת השבוע שנקרא בע"ה בשבת זו, פרשת שמות. עוסקת הפרשה בתחילת גלות מצרים, כפי שהרמב"ן כותב בתחילת החומש, שהחומש הזה הוא חומש הגלות והגאולה ממנו.

ידוע לכולם שענין גלות מצרים ויציאת מצרים, הוא אחד היסודות העיקריים שבאמונה.

כותב הטור {הלכות סוכה, ס' תרכ"ה} – תלה הכתוב מצות סוכה ביציאת מצרים, וכן הרבה מצוות, לפי שהוא דבר שראינו בעינינו ובאזנינו שמענו ואין אדם יכול להכחישנו, והיא המורה על אמתות מציאות הבורא יתעלה שהוא ברא הכל לרצונו והוא אשר לו הכוח והממשלה והיכולת בעליונים ובתחתונים לעשות בהן כרצונו ואין מי שיאמר לו מה תעשה, כאשר עשה עמנו בהוציאו אותנו מארץ מצרים באותות ובמופתים.

כותב הסבא מקלם {חכמה ומוסר חלק ב', מאמר קכ"ה} - אם אתה רואה שחייבה התורה לזכור את יציאת מצרים תדיר (אחד מששת הזכירות שמזכירים בכל יום: קריאת שמע – שחרית/ערבית, הנחת תפילין, ציצית, מזוזה, שבת = זכר ליציאת מצרים) הרי זה משום שהלקחים שנלמדים מיציאת מצרים, נחוצים לאדם כמו אוויר לנשימה. כשם שאי אפשר בלי אוויר, כך אי אפשר בלי לימוד הלקחים מיציאת מצרים. ולא סתם אנחנו אומרים בכל ליל הסדר 'בכל דור ודור חיב אדם לראות את עצמו כאילו יצא ממצרים, משום שבכל דור ודור לכל אדם ואדם, יש מענה לכל בעיה ביציאת מצרים. ובהגדה של פסח אומרים 'וְאֶפְיָלוּ כָּלנוּ חֻמְמִים, כָּלנוּ נְבוֹנִים, כָּלנוּ זָקְנִים, כָּלנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה, מִצּוֹה עָלֵינוּ לְסַפֵּר בְּיִצְיַאת מִצְרַיִם וְכָל הַמִּצְוָה לְסַפֵּר בְּיִצְיַאת מִצְרַיִם הָרִי זֶה מִשְׁבַּח'. נהגו לומר בקלם 'הָרִי זֶה מִשְׁבַּח' – האדם המספר משתבח.

התורה מקדישה ד' פרשיות לנושא שעבוד מצרים והיציאה ממנו, כולל קריעת ים סוף (פרשת שמות, וארא, בא, בשלח).

היינו היום רוצים לעסוק בנק' אחת בפרשה, מתוך הרבה נק'.
אבל תחילה, נקדים כמה הקדמות :

אומרת התורה {ב, א} וַיֹּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לֹוִי וַיִּקַּח אֶת בֵּת לֹוִי: {ב} וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֶּן וַתֹּאמֶר אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא וַתִּצְפְּנָהוּ שְׁלֹשָׁה יָרְחִים.

שואל המהר"ל {גור אריה} – מפני מה מעלימה התורה את שמות ההורים של משה רבינו ?

בוֹסֵר הוּא עַל הַנְּבוּאָה, **מִה עֲשֵׂה נִגְלָה עָלָיו בְּקוֹלוֹ שֶׁל אַבִּי**,
אָמַר מֹשֶׁה הֲנִי, מִה אֶבֶא מִבְּקֶשׁ, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אִינִי אֲבִיךָ אֲלֵא אֱלֹהֵי אֲבִיךָ, בְּפִתּוֹי בָּאתִי אֵלֶיךָ כְּדֵי שֶׁלֹּא
תִּתְּיָרָא, אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב.

בכל אופן אלו דברי האור החיים הקדוש, שמשה רבינו היה
כבר נביא עוד ברחם אמו.

אומר המשך חכמה {הקדמה לחומש שמות. פרשת יתרו} –
משה רבינו הגיע לפסגה, ששום אדם אינו יכל להגיע אליה
בבריאה. אין יצירה כזאת ולא תהיה יצירה כזאת כמשה
רבינו. הוא נולד נטול חומריות, נטול תאוות וחי חיי מלאך
בעולם הזה.

כותב המשך חכמה {פרשת יתרו} - {שמות כ, יח} ומֹשֶׁה נִגְשׁ
אֶל הָעֶרְפֵּל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹהִים. איתא בחז"ל {מכילתא} :
שנכנס משה לפני משלש מחיצות – חושך, ענן וערפל.
חושך בחוץ, ענן מבפנים ערפל לפני ולפנים אין נברא בעל גוף
חומרי, שיכל להגיע למצב הזה. והנה, מעלתו של משה רבינו
כ"כ גבוהה, עד שכל הנביאים הסתכלו באספקלריה שאיננה
מאירה ומשה רבינו הסתכל באספקלריה המאירה.

כל הנביאים שדיברו עם הקב"ה, ראו אותו במראה של מעין
זכוכית חלב – אתה רואה דמות מהעבר השני, אבל אתה לא
מבחין מי נמצא שם. זה נקרא אספקלריה שאיננה מאירה.

לעומת זאת, משה רבינו ראה באספקלריה המאירה – בחלון
שקוף.

כותב הרמב"ם {הלכות יסודי התורה. פרק ז, הלכה ו} - ומה
הַפֶּרֶשׁ יֵשׁ בֵּין נְבוּאָת מֹשֶׁה לְשָׂאֵר כָּל הַנְּבִיאִים. שְׁכָל
הַנְּבִיאִים בְּחִלּוֹם אוֹ בְּמִרְאָה וּמֹשֶׁה רָבֵנוּ מִתְנַבֵּא וְהוּא עֹרֵךְ
וְעוֹמֵד שְׁנֵאֲמַר (במדבר ז-פט) 'וַיִּבָּא מֹשֶׁה אֶל אֱהִל מוֹעֵד
לְדַבֵּר אִתּוֹ וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל מִדְּבַר אֱלֹוִי'. כָּל הַנְּבִיאִים עַל
יְדֵי מִלְאָךְ. לְפִיכָךְ רֹאִים מִה שֶׁהֵם רֹאִים בְּמִשְׁל וְחִידָה.
מֹשֶׁה רָבֵנוּ לֹא עַל יְדֵי מִלְאָךְ שְׁנֵאֲמַר (במדבר יב-ח) 'פֶּה אֶל
פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ'. וְנֵאֲמַר (שמות לג-יא) 'וְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה
פָּנִים אֶל פָּנִים'. וְנֵאֲמַר (במדבר יב-ח) 'וּתְמַנֶּת ה' יְבִיט'
כְּלוֹמֵר שֶׁאֵין שֵׁם מִשְׁל אֲלֵא רֹאֵה הַדָּבָר עַל בְּרִיו בְּלֹא חִידָה
וּבְלֹא מִשְׁל. הוּא שֶׁהַתּוֹרָה מַעֲיֵדָה עָלָיו (במדבר יב-ח)
'בְּמִרְאָה וְלֹא בְּחִידוֹת' שְׂאִינוּ מִתְנַבֵּא בְּחִידָה אֲלֵא בְּמִרְאָה
שְׂרֹאֵה הַדָּבָר עַל בְּרִיו. כָּל הַנְּבִיאִים יִרְאִים וְנִבְּהִלִים
וּמִתְמוֹגְגִין וּמֹשֶׁה רָבֵנוּ אֵינוֹ כֵּן הוּא, שֶׁהִכְתוּב אֹמֵר (שמות
לג-יא) 'כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ', כְּלוֹמֵר כְּמוֹ שֶׁאֵין אָדָם
נִבְּהֵל לִשְׁמַע דְּבָרֵי חֲבֵרוֹ כִּי הֵיכָּה כֹחַ בְּדַעְתּוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רָבֵנוּ
לְהַבִּין דְּבָרֵי הַנְּבוּאָה וְהוּא עוֹמֵד עַל עֲמֻדוֹ שְׁלֵם. כָּל
הַנְּבִיאִים אֵין מִתְנַבֵּאִים בְּכָל עַת שִׁיחֲצוֹ. מֹשֶׁה רָבֵנוּ אֵינוֹ כֵּן
אֲלֵא כָּל זְמַן שִׁיחֲפֵץ רוּחַ הַקֹּדֶשׁ לִוְבָשְׁתּוֹ וְנְבוּאָה שׁוֹרָה עָלָיו

ואינו צריך לכוון דעתו ולהזדמן לה שְׁהֵרִי הוּא מְכוּן וּמִזְמָן
וְעוֹמֵד כְּמִלְאָכִי הַשֶּׁרֶת. לְפִיכָךְ מִתְנַבֵּא בְּכָל עַת שְׁנֵאֲמַר
(במדבר ט-ח) 'עֲמַדוּ וְאִשְׁמְעָה מִה יִצְוֶה ה' לָכֶם'. וּבִזְכֵּר
הַבְּטִיחוֹ הָאֵל שְׁנֵאֲמַר (גמרא יבמות סב-א) 'לֹךְ אֲמַר לָהֶם
שׁוּבוּ לָכֶם לְאֶהֱלֵיכֶם וְאַתָּה פֹה עֲמַד עֲמַדִּי'. הָא לְמַדְתָּ שְׁכָל
הַנְּבִיאִים כְּשֶׁהַנְּבוּאָה מִסְתַּלְקֶת מִהֶם חוֹזְרִים לְאֶהֱלָם
שֶׁהוּא צָרִיךְ הַגּוֹף כָּלֵם כְּשֶׁאֵר הָעֵם. לְפִיכָךְ אֵין פּוֹרְשִׁין
מִנְשׁוּתֵיהֶם. וּמֹשֶׁה רָבֵנוּ לֹא חָזַר לְאֶהֱלוֹ הָרִאשׁוֹן לְפִיכָךְ
פָּרַשׁ מִן הָאִשָּׁה לְעוֹלָם וּמִן הַדּוּמָה לוֹ וְנִקְשְׁרָה דַּעְתּוֹ לְצוֹר
הָעוֹלָמִים וְלֹא נִסְתַּלַּק מֵעָלָיו הַהוּד לְעוֹלָם וְקָרַן עוֹר פָּנָיו
וְנִתְקַדַּשׁ כְּמִלְאָכִים.

עפ"י הדברים שהבאנו, משה רבינו הגיע לשיא הדרגה שבן
תמותה יכל להגיע. אין מעלה כזאת, לא יכולה להיות מעלה
כזאת, ומראשית הבריאה ייעד אותו הקב"ה להיות מקבל
התורה, כדי למסור אותה לעם ישראל.

כותב התנא דבי אליהו רבה – חייב אדם לומר 'מתי יגיעו
מעשי למעשי אבותי, אברהם יצחק ויעקב.

נשאלת השאלה – למה לא נאמר 'מתי יגיעו מעשי למעשי
אבותי אברהם יצחק ויעקב ומשה' ?

התשובה פשוטה מאוד – משום שלעולם לא תוכל להגיע
לדרגתו של משה.

אעפ"י שכותב הרמב"ם {הלכות תשובה. פרק ה, הלכה ב} - כָּל
אָדָם רָאִי לוֹ לְהִיטֵד צִדִּיק כְּמֹשֶׁה רָבֵנוּ אוֹ רִשָּׁע כְּיִרְבֵּעֵם אוֹ
חָכָם אוֹ [א] סָכָל אוֹ רַחֲמָן אוֹ אֲכָזְרִי אוֹ כִּילִי אוֹ שׁוֹעַ וְכֵן שְׂאֵר
כָּל הַדַּעוֹת.

אומר החפץ חיים – אדם יכל להגיע לדרגתו של משה במיצוי
כוחותיו, כמו שמשה הגיע למיצוי הכוחות שלו. אבל אל
תדמיין לעצמך, שתוכל להיות כמו משה רבינו. אין ולא היה
ולא יהיה אדם כמו משה רבינו.

הפלא הגדול הוא, איך משה רבינו אכל, הרי הוא היה נטול
תאוות לגמרי !?

כותב ר' אייזיק שר – כל החיבור של משה רבינו לציפורה, לא
היה דבר טבעי.

במעמד הסנה, אמר לו הקב"ה {ג, ה} שֶׁל נְעֲלִיךְ מַעַל רִגְלֶיךָ
כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא.

אומר הזוהר הקדוש {שמות, רכ"א ע"ב} - רַבִּי חֲזַקְיָה פְתַח
וְאָמַר, (שמות ג) אֵל תִּקְרַב הָלוֹם שֶׁל נְעֲלִיךְ מַעַל רִגְלֶיךָ
וְגו'. הַאי קָרָא אוֹקְמוּהּ, דְּפָרִישׁ לִיהַ קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא
מֵאֲתַתִּיהַ תִּפְרֵד מִצִּיפּוּרָה אֲשֶׁתְךָ, בְּגִין לְאַתְדַּבְּקָא בְּשִׁכְנִיתָא.

אומר המהר"ל – אם ככה, תבין דבר נפלא. למשה רבינו לא היה שום קשר, לשום נברא, כאן בעולם הזה. אם התורה היתה מזכירה את שמות הוריו בלידתו, היינו מייחסים למשה את כוחותיו בגלל הוריו.

כמו שאנחנו אומרים, שכן נולד בבית מסוים, האבא העניק לו ככה וככה, והאמא העניקה לו ככה ככה.

אומר המהר"ל – אצל משה רבינו הדבר הוא אחרת. אין לו שום קשר להורים. אעפ"י שאין לך בית טוב יותר שמשה רבינו יולד בו, מביתם של עמרם ויוכבד. למה?

כי אומרת הגמרא {מסכת ב"ב יז, א} - **תנו רבנן ארבעה מתו בעטיו של נחש ואלו הן בנימין בן יעקב ועמרם אבי משה וישי אבי דוד וכלאב בן דוד.**

על יוכבד אמו נאמר שהיתה יראת שמים, שנאמר {א, כא} **וְהָיָה כִּי יֵרְאוּ הַמִּילֵדֹת אֶת הָאֱלֹהִים וַיַּעַשׂ לָהֶם בְּתִים.**

לכן, אם אנחנו מחפשים באיזה בית משה רבינו צריך להיוולד, זה הבית הטוב ביותר עבורו!

למשה רבינו אין שום דבר שצריך ייחוס. הוא מנותק מכל דבר חומרי. משה רבינו זו בריאה מיוחדת מששת ימי בראשית.

הדבר היחיד ששייך אצל משה רבינו, שאת זה התורה כן מדגישה **"וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לֹוִי וַיִּקַּח אֶת בֵּית לֹוִי"** – משה רבינו היה חייב להיוולד בשבט לוי. למה?

אומר הספר **עמודי הוד** – תכונת המנהיג מחייבת לעשות משפט וצדק. מנהיג לא מסוגל לראות עוולה. חוץ מזה, למנהיג אכפת אם קורה משהו לעם שלו. זו התכונה של שבט לוי.

משה רבינו מברך את שבט לוי {דברים לג, י} **יִירוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לַיעֲקֹב וְתוֹרַתְךָ לְיִשְׂרָאֵל** – לשבט לוי ישנם יכולות להעמיד משפט.

באה התורה ומביאה ג' סיפורים על משה רבינו:

ביום הראשון הוא יוצא, ורואה איש מצרי מכה איש עברי, שנאמר {ב, א} **וַיֵּצֵא אֶל אֶחָיו וַיֵּרָא בְּסִבְלָתָם וַיֵּרָא אִישׁ מִצְרִי מֶכָה אִישׁ עִבְרִי מֵאֶחָיו.**

ביום השני שהוא יוצא, הוא רואה איש עברי מכה איש עברי, שנאמר {ב, יג} **וַיֵּצֵא בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וְהִנֵּה שְׁנֵי אֲנָשִׁים עִבְרִים נֹצִים וַיֹּאמֶר לָרֶשַׁע לָמָּה תִּכֶּה רֵעֶךָ.**

ביום השלישי שהוא יוצא, הוא רואה גוים מכים גויות, שנאמר {ז, ז} **וַיָּבֹאוּ הָרַעִים וַיִּגְרְשׁוּם וַיִּקֶּם מֹשֶׁה וַיּוֹשַׁעַן וַיִּשְׁקֶה אֶת צֹאנָם.**

נשאלת השאלה – בשביל מה התורה מביאה לנו את שלושת הדוגמאות האלה?

כותב הספר **תולדות יצחק**, לר' יצחק קרו {פרשת שמות, לה} – **ויפן כה וכה. סיפרה התורה ג' מעשיות בענייניו. אחד וירא איש מצרי ויך את המצרי. שני והנה שני אנשים עברים נצים ויאמר לרשע למה תכה רעך. שלישי ולכה מדין ז' בנות להודיע שמשה היה דיין בטבע ובעל משפט שלא די המצרי שהכה לישראל שהרגו, אבל גם ישראל עם ישראל שהיו מריבין שלא הכריח לו יהדות שהאחד ישראל והאחד מצרי. אבל עם היות ששניהם ישראלים, אמר לרשע למה תכה, ולא די אלו שהם בני ישראל אבל עם היות ששתי כתות גוים היה בעיניו העוול שעושה זה לזה רע ויקם משה ויושיעו.**

יוצא, שמשה רבינו לא היה מסוגל לראות עוולה. זו תכונה של מנהיג!

נשאלת השאלה – מאיפה יונקים את התכונה הזאת?

אומר הספר **עמודי הוד** – את זה יונקים משבט לוי, שנאמר {דברים לג, י} **יִירוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לַיעֲקֹב וְתוֹרַתְךָ לְיִשְׂרָאֵל.**

אומרת התורה בפרשת שופטים {טז, יח} **שְׁפָטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֵּן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ.**

נשאלת השאלה – למה נאמר **תִּתֵּן לָךְ** ולא **תִּתֵּן לָכֶם**?

הכוונה היא למשה רבינו. **תִּתֵּן לָךְ** - אתה משה רבינו, שמסרת את נפשך עבור זה **תִּתֵּן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ.**

עד כאן דברי הספר **עמודי הוד**, בביאור דברי המהר"ל.

אם ככה, בואו נסכם את הדברים שאמרנו עד עכשיו, כדי שנוכל להתקדם:

משה רבינו הגיע למדרגה הגבוהה ביותר, מבחינת הקירבה לקב"ה.

משה רבינו, כלשונו של המשך חכמה, הגיע למדרגת מלאך בעולם הזה. אין לו שום קשר אל החומר.

בפרשת וזאת הברכה, מקבל משה רבינו את התואר **לֵג, א} אִישׁ הָאֱלֹהִים.**

אומרים חז"ל במדרש {דברים רבה, פרשה י"א, אות ד} - **מֵהוּ אִישׁ הָאֱלֹהִים, אָמַר רַב אֲבִין מִחֲצִי וּלְמִטָּה אִישׁ, מִחֲצִי וּלְמַעְלָה הָאֱלֹהִים.**

לאחר ההקדמה הזאת בע"ה, נוכל לנסות ולהבין מה הולך כאן בפרשה:

אומרת התורה {ג, א} וַיֹּאמֶר מֶלֶאךָ ה' אֵלָיו בְּלִבָּת אֲשֶׁר מִתּוֹךְ הַסֵּנָה וַיֵּרָא וְהָנָה הַסֵּנָה בְּעַר בָּאֵשׁ וְהַסֵּנָה אֵינָנו אֲכָל ... {ז} וַיֹּאמֶר ה' רֹאה רֵאִיתִי אֶת עַמִּי אֲשֶׁר בְּמִצְרַיִם וְאֶת צַעֲקָתָם שָׁמַעְתִּי מִפְּנֵי נִגְשָׁיו כִּי יָדַעְתִּי אֶת מַכְאֲבֵיו: {ח} וְאֵרַד לְהַצִּילוֹ מִיַּד מִצְרַיִם וְלִהְיוֹתָם מִן הָאָרֶץ הַהִיא אֶל אֶרֶץ טוֹבָה וְרוֹחֶבָה אֶל אֶרֶץ זָבֶת חֶלֶב וְיָדֹבֶשׁ אֶל מְקוֹם הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָעַמִּי וְהַפְּרָזִי וְהַחִוִּי וְהַיְבוֹסִי: {ט} וְעַתָּה הִנֵּה צַעֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלַי וְגַם רֵאִיתִי אֶת הַלֶּחֶץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם לֹחֲצִים אֹתָם: {י} וְעַתָּה לֵךְ וְאֶשְׁלַחְךָ אֶל פְּרַעֲה וְהוֹצֵא אֶת עַמִּי בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם: {יא} וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָאֱלֹהִים מִי אֲנִי כִּי אֵלֶךְ אֶל פְּרַעֲה וְכִי אוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם.

אומר רש"י - מי אנכי. מה אני חשוב לדבר עם המלכים: וכי אוציא את בני ישראל. ואף אם חשוב אני, מה זכו ישראל שתעשה להם נס ואוציאם ממצרים מה פתאום שתוציא אותם לפני הזמן?!

שאלה ראשונה שכל אחד שואל את עצמו – משה רבינו הרי נבדל מן החומר, כלומר הוא כמו מלאך. אין לו שום רצונות עצמיים. בן אדם חומרי יכל להגיד אם זה מתאים או לא. האם שמענו פעם שמיכאל או גבריאל סירבו לציווי ה'?! מלאך הוא שליח ה', מה שהקב"ה אומר לו לעשות הוא עושה!

שאלה נוספת – מה אכפת למשה רבינו, שהקב"ה יוציא את עם ישראל לפני הזמן?!

הבית הלוי מוסיף ושואל – ומה החיבור של שתי השאלות האלה? מה מונח כאן?

את השאלה הזאת תמצאו באלשיך הקדוש, בפרשת השבוע. והוא מסביר את השאלה עפ"י מדרש חז"ל:

שואל האלשיך הקדוש – {יא} וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָאֱלֹהִים מִי אֲנִי כִּי אֵלֶךְ אֶל פְּרַעֲה וְכִי אוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. הלא כמו זר נחשב? ימאן בשליחות מי שאמר והיה העולם חלילה? ומה גם והרי כבר נאמר האיש משה ענו מאוד:

נדלג לקטע השני בדברי האלשיך – והנה אמר משה מי אנכי כי אלך אל פרעה. איזה מין שאלה זו?!

אמר לו משה רבינו – ריבונו של עולם, אתה הרי אמרת ליעקב שפחד לרדת למצרים {מו, ד} אֲנִי אֶרְדָּה עִמָּךְ מִצְרַיִם וְאֲנִי אֵעָלֶךְ גַּם עִלָּה. הבטחת ליעקב שתדך איתו וגם תעלה אותו. לי, לא קוראים אֲנִי. אֲנִי, פירוש הדבר שהקב"ה יורד. אם הבטחת ליעקב אבינו שאתה יורד ומוציא את בניך, מה פתאום אתה שולח אותי?!

אומר המדרש {שמות רבה, פרשה ג, אות ד} - וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָאֱלֹהִים מִי אֲנִי, אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, מִשָּׁל לְמֶלֶךְ

שֶׁהֵשִׂיא אֶת בִּתּוֹ, וּפָסַק לָתֵן לָהּ מְדִינָה וּשְׁפָחָה אַחַת מְטָרוֹנִית שְׁפָחָה שֶׁהִיא נְסִיכָה, וְנָתַן לָהּ שְׁפָחָה כּוֹשִׁית, אָמַר לוֹ חֲתָנִי לֹא שְׁפָחָה מְטָרוֹנִית פֶּסַקְתָּ לָתֵן לִי אִמְרַת לִי שְׁתִּיתָ לִי שְׁפָחָה נְסִיכָה, מָה אַתָּה נוֹתֵן לִי שְׁפָחָה כּוֹשִׁית? כֶּךָ אָמַר מֹשֶׁה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רַבּוֹן הָעוֹלָמִים, כְּשִׁירְד יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם לֹא כֶּךָ אִמְרַת לוֹ: {בראשית מו, ד}: אֲנִי אֶרְדָּה עִמָּךְ מִצְרַיִם וְאֲנִי אֵעָלֶךְ גַּם עִלָּה, וְעַכְשָׁיו אֶתָּה אֹמֵר לִי: לֵךְ וְאֶשְׁלַחְךָ אֶל פְּרַעֲה, לֹא אֲנִי הוּא שֹׁאֲמֶרְתָּ לוֹ: וְאֲנִי אֵעָלֶךְ גַּם עִלָּה לִי לֹא קוֹרְאִים 'אֲנִי', אֲנִי מֹשֶׁה רַבִּינוּ. הַבְּטַחְתָּ מְטָרוֹנִית – שְׂאֵתָה תִּרְדָּה, וְשִׁלַּחְתָּ שְׁפָחָה כּוֹשִׁית.

זה לא שמשה רבינו מסרב ללכת, אלא הוא אומר לו "ריבונו של עולם, אני אלך, אבל זה נגד ההבטחה שהבטחת ליעקב אבינו".

שאלה נוספת, מופיעה במדרש {שמות רבה, פרשה ג, אות ד} - מִי אֲנִי, רַבִּי נְהוֹרָאִי אֹמֵר, אָמַר מֹשֶׁה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אַתָּה אֹמֵר לִי: לֵךְ וְהוֹצֵא אֶת יִשְׂרָאֵל אֲנִי בִּסְכָה רֹעָה צָאן, אֵין לִי אֶת הַנִּסְיוֹן לְהוֹצִיא עִם שָׁלֵם! הֵיכָן אֲנִי מְשַׁכֵּם בְּקִיץ מְפָנֵי הַחֲמָה וּבְחֶרֶף מְפָנֵי הַצָּנָה, מִנֵּין לִי לִסְפֵּק בְּמֶאֱכָל וּבְמִשְׁתֶּה, כְּמָה חַיּוֹת יֵשׁ בְּהֵן, כְּמָה מַעֲבְרוֹת יֵשׁ בְּהֵן, כְּמָה תִּינוֹקוֹת יֵשׁ בְּהֵן, כְּמָה מִינֵי מְזֻנוֹת הַתִּקְנָתָה לָהֶם לְהַחֲיוֹת שְׂבֵהָן, כְּמָה מִינֵי רִכּוּכִין הַתִּקְנָתָה לְמַעֲבְרוֹת, כְּמָה קָלִיוֹת וְאִגּוּזִים הַתִּקְנָתָה לְתִינוֹקוֹת, וְהֵיכָן פְּרוּשׁוֹ שֶׁל דָּבָר זֶה, בְּשִׁיר הַשִּׁירִים, שְׁנֵאָמַר (שיר השירים א, ז): הִגִּידָה לִי שֶׁאֲהַבָּה נִפְשִׁי.

שאלה נוספת, אומר האלשיך – אמר משה רבינו "ריבונו של עולם, אתה אומר לי ללכת אני הולך, אבל תדע לך, אתה שולח אותי להתאבדות - אני מבוקש מספר אחד במצרים! על כל אנטנה יש את התמונה שלי" ☺

שאלה נוספת – אומר לו משה רבינו "ריבונו של עולם, למה אתה מוציא אותם לפני הזמן? הכנסת אותם למצרים קדושים וטהורים, אתה מוציא אותם עובדי ע"ז? מה התועלת בזה?

אומר האלשיך הקדוש – ענה לו הקב"ה תשובות בשני שלבים. על שלושת השאלות הראשונות, ענה לו הקב"ה תשובה אחת שענתה על שלושתן. על השאלה הרביעית, ענה לו הקב"ה תשובה בפני עצמה:

אמר לו הקב"ה - אמרת משה, שהבטחתי ליעקב {בראשית מו, ד} אֲנִי אֶרְדָּה עִמָּךְ מִצְרַיִם וְאֲנִי אֵעָלֶךְ גַּם עִלָּה. אין לך מה לדאוג, אני ארד איתך למצרים וגם אעלה איתך בחזרה.

אמרת גם שאין לך ניסיון להוציא עם שלם?! אין לך מה לדאוג אני אהיה איתך. אני אנהל את הכל.

אמרת גם, שאתה מבוקש מספר אחד במצרים ? אין לך מה לדאוג, אני איתך !

ועל מה ששאלת, מה פתאום אני מוציא אותם לפני הזמן, הם עובדי ע"ז ? כל הענין שהם 'עובדים ע"ז' זה רק כלפי חוץ ולא כלפי פנים, ראייה לכך שבעוד חמישים יום מיציאת מצרים {ג, יב} תַעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים עַל הָהָר הַזֶּה - יִקְבְּלוּ את התורה על הר סיני.

עד כאן שאלותיו של משה, עם תשובותיו של הקב"ה.

משה רבינו מוכן ללכת, אבל יש לו שאלה נוספת - ריבונו של עולם, אני אבוא לעם ישראל ... {א, ג} וַיַּעַן מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר וְהָיָה לֹא יֵאֱמִינוּ לִי וְלֹא יִשְׁמְעוּ בְּקוֹלִי כִּי יֹאמְרוּ לֹא נִרְאָה אֱלֹהֵי ה' : {ב} וַיֹּאמֶר אֲלֵיוֹ ה' מַה זֶה בְּיָדְךָ וַיֹּאמֶר מִטָּה : {ג} וַיֹּאמֶר הַשְׁלִיכֶהוּ אַרְצָה וַיִּשְׁלַכְהוּ אַרְצָה וַיְהִי לִנְחָשׁ וַיִּנָּס מֹשֶׁה מִפָּנָיו : {ד} וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה שְׁלַח יָדְךָ וְאַחֲזַבְזְבוּ וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיַּחֲזֶק בּוֹ וַיְהִי לִמִּטָּה בְּכַפּוֹ : {ה} לִמְעַן יֵאֱמִינוּ כִּי נִרְאָה אֱלֹהֵי ה' אֱלֹהֵי אֲבֹתֵם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב : {ו} וַיֹּאמֶר ה' לוֹ עוֹד הָבָא נָא יָדְךָ בְּחִיקֶךָ וַיָּבֵא יָדוֹ בְּחִיקוֹ וַיּוֹצֵא וְהִנֵּה יָדוֹ מִצְרַעַת כַּשָּׁלֵג : {ז} וַיֹּאמֶר הַשֵּׁב יָדְךָ אֶל חִיקֶךָ וַיָּשֵׁב יָדוֹ אֶל חִיקוֹ וַיּוֹצֵא מִחִיקוֹ וְהִנֵּה שָׁבָה כַּבְּשָׂרוֹ : {ח} וְהָיָה אִם לֹא יֵאֱמִינוּ לָךְ וְלֹא יִשְׁמְעוּ לְקוֹל הָאֵת הָרֹאשׁוֹן וְהָאֲמִינוּ לְקוֹל הָאֲחֵרוֹן : {ט} וְהָיָה אִם לֹא יֵאֱמִינוּ גַם לְשֵׁנֵי הָאֵתוֹת הָאֵלֶּה וְלֹא יִשְׁמְעוּ לְקוֹלְךָ וְלִקְחַת מִמִּימֵי הַיָּאֵר וְשִׁפְכֶתָּהּ בַּיַּבֵּשָׁה וְהָיוּ הַמִּים אֲשֶׁר תִּקַּח מִן הַיָּאֵר וְהָיוּ לְדָם בַּיּוֹמָהּ ... וְאִם גַּם אַז הֵם לֹא יֵאֱמִינוּ לִי ?

{ג, טו} וַיֹּאמֶר עוֹד אֱלֹהִים אֵל מֹשֶׁה כֹּה תֹאמַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם זֶה שְׁמִי לְעֹלָם זֶה זִכְרִי לְדֹר דָּר : {טז} לָךְ וְאַסַּפְתָּ אֶת זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם ה' אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם נִרְאָה אֵלֵי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב לֵאמֹר אֲתֵן לָךְ אֶת הַקּוֹד לְגִאוּלָּה **פֶּקֶד פְּקָדֹתַי** אֲתֵכֶם וְאֵת הָעֲשׂוֹי לָכֶם בְּמִצְרַיִם הֵם יִלְכוּ לִסְרַח בֵּת אֲשֶׁר שְׁתַּאֲשֵׁר לָהֶם אֶת זֶה, וְתִצְאוּ מִמִּצְרַיִם .

מגיעה השאלה האחרונה, שעליה היינו רוצים לעמוד :

אומרת התורה {ד, י} וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל ה' בִּי אֲדֹנָי לֹא אִישׁ דְּבָרִים אֲנִי גַם מִתְמוּל גַּם מִשְׁלֹשׁ גַּם מֵאֵז דְּבָרְךָ אֶל עֲבָדְךָ כִּי כָבֵד פֶּה וְכָבֵד לְשׁוֹן אֲנִי .

אומר רש"י - גַּם מִתְמוּל וגו' . למדנו שכל שבעה ימים היה הקדוש ברוך הוא מפתה את משה בסנה לילך בשליחותו מתמול שלשום מאז דברך הרי שלשה, ושלשה גמין רבויין הם, הרי ששה, והוא היה עומד ביום השביעי כשאמר לו זאת עוד (להלן פסוק יג) שלח נא ביד תשלח, עד שחרה בו וקבל

עליו. וכל זה, שלא היה רוצה לטל גדלה על אהרן אחיו שהיה גדול המנו ונביא היה, שנאמר (שמואל א ב, כז) הַגִּלְגָּל נִגְלִיתִי אֶל בֵּית אֲבִיךָ בְּהִיּוֹתֶם בְּמִצְרַיִם, הוּא אֶהְרֵן . וכן ביחזקאל (כ, ה) וְאֹדַע לָהֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְגו' , (שם ז) וְאָמַר אֲלֵיהֶם אִישׁ שְׁקוּצִי עֵינָיו הַשְׁלִיכוּ, וְאוֹתָהּ נְבוּאָה לֵאחֶרֶן נֹאמְרָה .

נשאלת השאלה - אחרי שבעה ימים שמנסה לשכנע אותו הקב"ה ללכת ולגאול את ישראל, נזכר משה לומר לו "רגע, ריבונו של עולם, אני גם מגמגם איך אדבר עם פרעה ?!"

עכשיו נזכרת שאתה מגמגם !? הקב"ה הרי יודע את זה, למה אתה צריך לעדכן אותו בזה ? הרי הוא גם גרם לך לקחת את הגחלים ולהכניס אותם לתוך פיך . מה מונח כאן ?

יש כאן שלושה מהלכים, אבל נאמר רק שנים מהם :

המהלך הראשון מופיע בכתבי הסבא מקלם {חכמה ומוסר, חלק ב', מאמר רל"ז} :

שואל הסבא מקלם - מדוע בתחילה אמר משה רק מי אנכי, ואח"כ הרחיב דבריו ואמר כי כבד פה וכבד לשון אנכי ?

ומסביר - כי בתחלה חשב משה שהצווי היה ללכת למצרים ולהוציא את ישראל בעל כרחם, ולא יצטרך לרצות את פרעה ולשכנעו לשלוח את האומה ממצרים. לאחר שה' הבהיר את כוונתו והוא לאסוף את זקני ישראל וללכת יחד אתו לפרעה ולומר לו "נלכה נא דרך שלשת ימים במדבר" {שמות ג, יח} הבין משה שיש צורך להרחיב דברים כדי לשכנע את פרעה, לכן אמר שהוא כבד פה וכבד לשון ואיננו מתאים לתפקיד זה.

הטעם לכך כי יש שני סוגי מוכיחים. או שהמוכיח אהוב ומכובד ואז שומעים בקולו גם אם איננו בעל לשון למודים, או בעל לשון צחה ויודע להטעים את הדברים ואף הוא דבריו תקבלו גם אם איננו אדם נכבד. משה ברוב ענותנותו אמר כי הוא לא חשוב לבוא לפרעה ולשכנעו לשלח את ישראל "מי אנכי כי אלך אל פרעה". מסביר רש"י: מי אני חשוב לדבר עם המלכים. משה ממשיך ואומר אם אינני חשוב הרי פרעה לא ישמע לי ואם ארצה שישמע צריך אני להיות אדם בעל לשון למודים (סוג שני של מוכיח) והרי אני כבד פה וכבד לשון אם כן יש בי שני סוגי החסרונות כיצד, אם כן, אלך לפרעה ואשכנע אותו להוציא את ישראל ממצרים ? על דברים אלה אמר לו ה' אמנם צודק אתה בדברך אך מי שם פה לאדם ? כל רצוני להראות לכל כי כח השפעתך אינו נובע מזה שיש לך לשון למודים אלא מפני שאני רוצה שתצליח "הלא אנכי ה'" {שמות ד, יא} נגד הטבע וההגיון.

שואל הנצי"ב, בפרושו העמק דבר – מאחר וה' אומר בפרוש למשה שיהיה עמו וישים דבריו בפיו מדוע ממשיך לומר 'שלח נא ביד תשלח', הרי צריך היה לצאת מיד לדרך ?

מסביר הנצי"ב – טענת משה היתה שאם ילך בשליחות ה' למרות היותו כבד פה הרי צריך הקב"ה לשדד לו את מערכת הטבע בכל רגע שיצטרך וכיצד יוכל להטריח את הקב"ה כל רגע שיפתח את פיו של משה ויצוק לתוכו מנה גדושה של לשון למודים ? לכן אמר 'שלח נא ביד תשלח' הכונה לאהרון והרי אהרון היה אוהב שלום ורודף שלום, אדם כזה נחון בכומר שכנוע. (בפרט להשכין שלום בין אנשי דור דעה שהיו במעמד הר סיני) לכן תשלח אותו לכתחילה למצרים ולא אצטרך להטריח כביכל את השכינה בכל רגע שיעשה לי נס.

עד כאן הדברים הנפלאים של **הסבא מקלם** והנצי"ב מוולוז'ין.

באים האלשיך הקדוש והמלבי"ם, והולכים במהלך נפלא שעליהם נרצה בע"ה לעמוד ומהם לבסס את השיחה :

שואל האלשיך הקדוש – אם משה רבינו רוצה לומר לקב"ה שהוא מגמגם, למה הוא צריך להאריך בשיחה ולומר "לא איש דברים אנכי גם מתמול גם משלשם גם מאז דברך אל עבדך" ?

שאלה נוספת – למה משה רבינו שינה מהוויה לאדנות, שנאמר {י} ויאמר משה אל יי-הוה ה בי א-ד-ני ?

לפני שנביא את תשובתו של האלשיך הקדוש, נקדים הקדמה כדי שדבריו יהיו מובנים יותר :

אומרת הגמרא {מסכת קידושין כג, ב} - דאמר רב הונא בריה דרב יהושע הני כהני שלוחי דרחמנא נינהו דאי סלקא דעתך שלוחי דידן נינהו האם הכהנים הם שליחים שלנו, או שליחים של הקב"ה ?

פוסקת הגמרא שהכהנים **שלוחי דרחמנא** – שליחים של הקב"ה.

אומרת הגמרא {מסכת שבת צב, ב} - אין השכינה שורה אלא על חכם גבור ועשיר ובעל קומה. {לומדת הגמרא את זה ממשה רבינו שכיסה את היריעות שהיו י' אמה. היה לו כוח משום שהעמיד את קרשי המשכן. ועשיר מפסולתן של לוחות. חכם שידע את כל התורה כולה}

שואל הר"ן {דרוש ה'} – בשביל מה צריך שהשכינה תשרה על גבור ועשיר ובעל קומה ?

למה צריך להיות **בעל קומה**, הרי הר סיני היה נמוך, וקיבלו עליו את התורה. השכינה שרתה גם בסנה, שהוא שיח קוצני.

עוד, למה צריך להיות עשיר, השכינה יכולה לשרות גם באדם עני מרוד ?

אומר הר"ן – **גבור ועשיר ובעל קומה** אלו הדברים שמביאים את השראת השכינה. כי אדם שהוא נביא ומנהיג את האומה, מייצג את הקב"ה.

כשבן אדם רואה אדם בעל צורה, הוא מתייחס אליו בצורה אחרת לגמרי. זו מציאות, שעיני האדם משפיעות על הלב.

בע"ה נלמד בפרשת אמור, שישנם מומים שפוסלים לכהונה. אם יש כהן ת"ח שדבוק בקב"ה 20 שעות ביום אבל מחוסר איבר, ויש לך כהן פשוט שדבוק רק שעתיים ביום בקב"ה, אבל בריא ושלם.

נשאלת השאלה – איזה כהן עדיף ?

אומרים חז"ל – הכהן הפשוט והשלם.

אבל הוא דבוק בקב"ה 20 שעות ביום !?

התשובה היא – הוא **שלוחי דרחמנא**. הוא צריך להיות אישיות שנראית טוב, שלא יהיו בו חסרונות !

אומרת הגמרא {מסכת יומא יח, א} - והתניא {ויקרא כא-י} והכהן הגדול מאחיו במה הוא יותר גדול ? **שיהא גדול מאחיו בכח בנוי בחכמה ובעושר**.

מה זה קשור לכהן גדול !?

התשובה היא - הוא **שלוחי דרחמנא**. הוא צריך להיראות טוב, הוא מייצג את המלך !

להבדיל, לא יתכן שבפתח שגרירות של מדינה מסוימת יהיו קוצים. השגרירות במדינה זרה צריכה להיראות יפה, כי היא מייצגת את המדינה.

אם אלה הדברים רבותי, נוכל להבין עכשיו את דברי האלשיך הקדוש :

אומר האלשיך הקדוש – אמר משה רבינו לקב"ה "ריבונו של עולם, אם אני שליח שלך, איך אני בתור כבד פה וכבד לשון יכל לבוא ולהופיע בפני פרעה ? מה הוא יגיד ?! דע לך, שאם אני הולך לפרעה, לא רק שזה זלזול בו, שאמרת לנהוג בו כבוד, אלא זה זלזול גם בך ! זה חילול ה' !

עכשיו תבין מה הקל וחומר – {ד, י} ויאמר משה אל ה' בי אדני אני יודע ריבונו של עולם שהשרת בי את השכינה. קיבלתי על עצמי את השליחות, אני מוכן ללכת. קמתי בבוקר ביום הראשון, אמרתי לעצמי "בטח אומר עכשיו 'מודה אני לפניך ברכיפות. אבל לא, עדיין מגמגם. אמרתי לעצמי "רגע,

אולי עדיין לא קיבלתי את השליחות".

קמתי ביום השני, אמרתי אולי היום לא אגמגם. לא, עדיין מגמגם ... ביום השלישי עדיין מגמגם ... וגם ביום הרביעי, זה שנאמר **גם מתמול גם משלשם גם מאז דברך אל עבדך כי כבד פה וכבד לשון אנכי**.

אומר האלשיך הקדוש – חיכה משה רבינו שבוע ימים שירפא הקב"ה את לשונו, כדי שלא יגרם חילול ה' מזה.

אמר משה רבינו {יג} **וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנִי שְׁלַח נָא בְיָד תְּשֻׁלַּח** – תישלח את אהרון אחי. הוא לא מגמגם. אצלו לא יהיה חילול ה'.

עד כאן דברי האלשיך הקדוש.

שואל המלבי"ם – אם בכהנים לא מאפשר הקב"ה מומים, למה אצל משה רבינו אפשר הקב"ה מומים? למה הוא לא ריפא אותו?

אומר המלבי"ם – {ד, יא} **וַיֹּאמֶר ה' אֵלָיו מִי שֵׁם פֶּה לְאָדָם אוּ מִי יִשּׁוּם אֱלֹם אוּ חֲרָשׁ אוּ פֶקַח אוּ עוֹר הֲלֹא אֲנֹכִי ה'.** אמר הקב"ה: תבין משה, מאז בריאת העולם האנשים שומעים, רואים ומדברים. כל מי שלא שומע, לא רואה ולא מדבר, זה משום שלקחתי לו את הכח לשמוע, ואת הכוח לדבר ואת הכוח לראות.

למה לקחתי לו את זה?! כי מצאתי שהאדם הזה לא יכל להיות שומע, ולא יכל להיות רואה וגם לא מדבר.

אמר לו הקב"ה: משה, משה אתה כבר 77 שנים מגמגם. הרי בגיל 3 עוד דיברת, שהורדת את הכתר מעל ראשו של פרעה. אבל מה עשיתי כדי שתהיה כבד פה וכבד לשון?!

רצו איצטגנני פרעה להרוג אותך, כי הורדת את הכתר מראשו של פרעה ושמת על ראשך. נתתי עצה בלבם שיאמרו שיביאו שתי צלחות – אחת עם מטבעות ואחת עם גחלים. באת לקחת את המטבעות של הזהב, בא מלאך והסית לך את היד לגחלים. מה עושה בן אדם שיש לו ביד גחלים?! זורק את זה מיד! אבל אני גרמתי לך להכניס את זה לפה, כדי שתישאר בחיים.

ולמה גרם הקב"ה שיכנסו הגחלים בפיו של משה???

אומר הש"ך על התורה – כי בשעה שהולכה בתיה בת פרעה את משה רבינו אצל כל המיניקות המצריות, הוא לא הסכים לינוק מאף אחת מהן, אבל בכל זאת נכנס לפיו חלב מצרי. אמר הקב"ה: פה שעתיד לדבר עם השכינה, צריך לעבור 'הגעלה' – לוקחים גחלים ושמים בתוך הפה, כדי שהפה יהיה מוכן לדבר עם השכינה.

נשאלת השאלה – בשביל מה רצה הקב"ה שמשה יהיה כבד פה וכבד לשון?

אומר המלבי"ם – רצה הקב"ה שמשה ילך לפרעה מגמגם. אבל כשהוא יעמוד מול פרעה, לא משה ידבר, אלא שכינה מדברת מתוך גרונו! הקב"ה ידבר ולא משה רבינו!

כותב המלבי"ם – כדי שידעו כולם שמה שהצליח משה רבינו בשליחותו אל פרעה ואל ישראל, לא היה משום שהיה משה בעל לשון ומשך לב מלך ושרים ולב בני עמו בכוח דיבורו וצחות לשונו.

אומר לנו המלבי"ם, שאם משה היה יודע לדבר, היו אומרים שהוא נכנס לפרעה ושכנע אותו שיש 'מזרח תיכון חדש' – "תשמע, עבדים זה כבר לא אקטואלי!". ואז מה היו אומרים כולם?

"משה רבינו הוציא את עם ישראל ממצרים".

אמר הקב"ה – ואני הרי הבטחתי ליעקב {מו, ד} **אֲנֹכִי אֶרְדֶּה עִמָּךְ מִצְרָיִם וְאֲנֹכִי אֶעֱלֶךָ גַּם עֲלֵה** – הבטחתי שאני גם יורד וגם מוציא!

איך אני מוציא אותם ממצרים?!

אתה משה רבינו לא יודע לדבר, תיכנס עם שפה עילגת. **וְאֲנֹכִי אֶעֱלֶךָ גַּם עֲלֵה** שכינה מדברת מתוך גרונו והיא המעלה את עם ישראל מארץ מצרים.

אומר המלבי"ם – בזה שאמר משה רבינו **"שְׁלַח נָא בְיָד תְּשֻׁלַּח"** הפסדנו שמשה רבינו מדבר עכשיו עם אהרון, ואהרון מדבר אל פרעה.

כל מה ששאל משה רבינו **"אֲנֹכִי אֶרְדֶּה עִמָּךְ מִצְרָיִם"** – הבטחת 'אֲנֹכִי' איפה הוא?!

אמר לו הקב"ה – אם לא היית שואל את זה, זה היה יוצא מפוך. אבל לאחר ששאלת, ה- **אֲנֹכִי** עובר ממך לאהרון ומאהרון לפרעה.

אומר המלבי"ם – בואו תראו מה הפסדנו:

במעמד הר סיני, בשעה שעם ישראל פחדו לשמוע את קולו של הקב"ה, נאמר {ט, כז} **דַּבֵּר אֲתָה עִמָּנוּ וְנִשְׁמָעָה וְאַל יְדַבֵּר עִמָּנוּ אֱלֹהִים פֶּן נָמוּת**.

אומרים חז"ל – אם היינו שומעים את עשרת הדיברות מפי הקב"ה, היינו לומדים תורה ולא שוכחים!

אמר הקב"ה למשה – אם שכינה היתה מדברת מתוך גרונוך, היינו נכנסים ל – אֲנִי אֶרֶד עִמָּךְ מִצְרִימָה וְאֶנֶכִּי אֶעֱלֶךָ גַּם עִלָּה, כי אני הייתי מדבר ישירות מפיך אל פרעה !

עכשיו זה כבר עובר 'צינון' – ממשה לאהרון ומאהרון לפרעה. זו כבר דרגת גאולה נמוכה יותר.

אם ככה, בואו נסכם את הדברים שאמרנו :

משה רבינו ניבדל מהחומר. אין לו שום רצונות.

משה רבינו שואל – ריבונו של עולם, הבטחת אֲנִי אֶרֶד עִמָּךְ, אמר לו הקב"ה – ארד איתך.

משה רבינו שואל – ריבונו של עולם, ואם לא יאמינו לי ? , אמר לו הקב"ה – יאמינו.

משה רבינו לא רצה ללכת לדבר מול פרעה, כי לא רצה שיצא מזה חילול ה'.

רבותי, הפסוק האחרון בפרשה הציק לי מאוד :

משה רבינו כבר הולך ביחד עם אהרון לפרעה. מאז שהוא הגיע לפרעה, התחילו הצרות על עם ישראל. המתינו לו דתן ואבירם בחוץ ואמרו לו "מאז באתם יש רק צרות" !

אמר משה רבינו – {ה, כג} וּמָאֵז בָּאתִי אֶל פְּרַעֲה לְדַבֵּר בְּשִׁמְךָ הָרַע לְעַם הַזֶּה וְהִצַּל לֹא הַצַּלְתָּ אֶת עַמְּךָ.

אמר לו הקב"ה – ככה אתה אומר ? תזכה לראות ביציאת מצרים, אבל את כניסתם לארץ לא תזכה לראות.

אומרת הגמרא {מסכת סנהדרין ק"א, א} - תניא אמר ר' אלעזר ברבי יוסי פעם אחת נכנסתי לאלכסנדריא של מצרים מצאתי זקן אחד ואמר לי בא ואראך מה עשו אבותי לאבותיך מהם טבעו בים מהם הרגו בחרב מהם מעכו בבנין ועל דבר זה נענש משה רבינו שנא' {שמות ה-כג} ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה אמר לו הקב"ה חבל על דאבדין ולא משתכחין הרי כמה פעמים נגליתי על אברהם יצחק ויעקב באל שדי ולא הרהרו על מדותי ולא אמרו לי מה שמך אמרתי לאברהם {בראשית יג-יז} קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך אתננה בקש מקום לקבור את שרה ולא מצא עד שקנה בד' מאות שקל כסף ולא הרהר על מדותי אמרתי ליצחק {בראשית כו-ג} גור בארץ הזאת ואהיה עמך ואברכך בקשו עבדי מים לשתות ולא מצאו עד שעשו מריבה שנאמר {בראשית כו-כ} ויריבו רועי גרר עם רועי יצחק לאמר לנו המים ולא הרהר אחר מדותי אמרתי ליעקב {בראשית כח-יג} הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתננה ביקש מקום לנטוע אהלו ולא מצא עד שקנה במאה קשיטה ולא הרהר אחר מדותי

ולא אמרו לי מה שמך ואתה אמרת לי מה שמך בתחלה ועכשיו אתה אומר לי {שמות ה-כג} והצל לא הצלת את עמך {שמות ו-א} עתה תראה {את} אשר אעשה לפרעה במלחמת פרעה אתה רואה ואי אתה רואה במלחמת שלשים ואחד מלכים.

אומר רש"י - א"ל חבל על דאבדין ולא משתכחין. הפסד גדול יש על גדולים שאבדו ואיני יכול למצוא חסידים אחרים כמותם שאין אתה כאברהם ויצחק ויעקב שלא הרהרו אחרי מדותי.

לפי דברי הגמרא ודברי רש"י כאן, אמר הקב"ה למשה רבינו – אתה לא כמו האבות הקדושים, הם לא שאלו שאלות !

רבותי, איך כל זה מסתדר עם מה שהתחלנו את השיעור ואמרנו שמשה רבינו נבדל מן החומר ?

כותב התנא דבי אליהו רבה – חייב אדם לומר 'מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי, אברהם יצחק ויעקב.

נשאלת השאלה – למה לא נאמר 'מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב ומשה' ?

אמרנו כי משה רבינו הוא במדרגת מלאך – הוא נבדל מן החומר !

ראיתם פעם מלאך ששואל שאלות ??? משה רבינו כל הזמן שואל שאלות !

נשאלת השאלה - איך זה מסתדר ???

רבותי, מצאתי דבר נפלא בספר לוית חן, שהפנה אותי לדברי מדרש שאני רוצה לעסוק בו :

אומר המדרש {אסתר רבה, פרשה ז, אות יג} - אָמַר הָמֵן לְאַחַשְׁוֵרוֹשׁ אֱלֹהֵיהֶם שֶׁל אֱלֹהֵי שׁוֹנָא זְמָה, הָעֵמֶד לָהֶם זִנּוּת, וְעָשָׂה לָהֶם מִשְׁתָּה וְגָזַר עֲלֵיהֶם שִׁיבּוּאוֹ כָּלֶם וְיֹאכְלוּ וְיִשְׁתּוּ וְיַעֲשׂוּ כְרָצוֹנָם, שֶׁנֶּאֱמַר (אסתר א, ח): לַעֲשׂוֹת כְּרָצוֹן אִישׁ וְאִישׁ. כִּיֹּן שָׂרָא מְרֻדָּה כִּךְ עֵמֶד וְהִכְרִיז עֲלֵיהֶם וְאָמַר לָהֶם לֹא תִלְכוּ לֵאכֹל בְּסֻעֻדְתּוֹ שֶׁל אַחַשְׁוֵרוֹשׁ, שֶׁלֹּא הִזְמִין אֶתְכֶם כִּי אִם לְלַמֵּד עֲלֵיכֶם קְטִיגוּרִיא, כְּדִי שִׁיְהֶא פִתְחוֹן פֶּה עִם מִדַּת הַדִּין לְקַטְרֵג עֲלֵיכֶם לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא שָׁמְעוּ לְדַבְרֵי מְרֻדָּה וְהִלְכוּ כָּלֶם לְבֵית הַמִּשְׁתָּה. אָמַר רַבִּי יִשְׁמַעֵאל שְׁמוֹנָה עָשָׂר אֲלָף וְחֲמִשׁ מֵאוֹת הָלְכוּ לְבֵית הַמִּשְׁתָּה וְאָכְלוּ וְשָׁתוּ וְנִשְׁתַּכְּרוּ וְנִתְקַלְקְלוּ. מִיָּד עָמַד שָׁטָן וְהִלְשִׁין עֲלֵיהֶם לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאָמַר לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם עַד מֵתִי תִדְּבַק בְּאַמָּה זוֹ שֶׁהִם מִפְּרִישֵׁן לִבָּבָם וְאַמּוֹנָתָם מִמֶּךָ, אִם רָצוֹנְךָ אֲבָד אָמָה זוֹ מִן הָעוֹלָם, כִּי אֵינָם בָּאִים בְּתִשְׁבּוּבָה לִפְנֵיךָ. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תוֹרָה מֵהַ תֵּהָא עֲלֵיהָ, אָמַר לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם תִּסְתַּפֵּק

נשאלת השאלה – למה אליהו הנביא לא בא בדרישה לאברהם אבינו, כמו שהוא בא למשה, שידאג לבניו?! ולמה משה רבינו לא ענה את אותה שובה כמו שענו האבות?

רבותי, אז מי יותר חשוב – האבות הקדושים או משה רבינו???

התשובה לכך פשוטה ונפלאה:

משה רבינו בא בטענה לקב"ה – (ה, כב) למה הרעתה לעם הזה. אברהם אבינו מעולם לא בא בטענה לקב"ה, כי הוא אף פעם לא הנהיג את עם ישראל!

אברהם אבינו היה אבא. הוא לא ראה את עצמו כשליח של עם ישראל, לעומת משה רבינו שאמר לו הקב"ה "אם אין אתה גואלם אין גואל אחר". הקב"ה מינה את משה רבינו להיות גואלם של ישראל.

אם הקב"ה היה אומר למשה רבינו "תיקח את הילד שלך ותישחט אותו", משה רבינו לא היה שואל שום שאלות.

האבות הקדושים לא שאלו שאלות, בדברים פרטיים שלהם. האבות דואגים לבנים שלהם, אבל הם לא מנהיגים של כלל ישראל!

אמר לו הקב"ה חבל על דאבדין ולא משתכחין – היו לי חסידים גדולים שנאבדו ...

שאלנו – חסידים גדולים?! איפה הם ואיפה משה רבינו שניבדל מהחומר?!

האבות הקדושים לא שאלו שאלות, בדברים פרטיים שלהם. למשה רבינו יש דין של רועה נאמן – רועה של עם ישראל.

למשה רבינו אין שאלות פרטיות. "אם אני המנהיג של עם ישראל, אני לא שואל שאלות לכבודי. כל השאלות שאני שואל, זה לכבודם של אלה ששלחת אותי לגאול"

זה ודאי שמעלת משה רבינו גדולה משל האבות, אז למה אומר הקב"ה, כפי שמביא רש"י "איפה הם החסידים האלה שלא שאלו שאלות?!"

נכון, הם לא שאלו שאלות. הם לא שאלו שאלות על הנהגות פרטיות שלהם. משה רבינו שאל שאלות, שנוגעות רק לשליחות שלו!

"אין לי שאלות על עצמי. אבל אם שלחת אותי להיות המנהיג שלהם במצרים, אני חייב להיות להם לפה".

יוצא, שכל השאלות ששאל משה רבינו, היו שאלות עבור עם ישראל ולא עבורו.

בעליונים, וגם השוה דעתו למחות את ישראל. באותה שעה אמר הקדוש ברוך הוא למה לי אמה שבשבילה הרביתי אותותי ומופתים לכל הקמים עליהם לרעה (דברים לב, כו): אשבייתה מאנוש זכרם. מיד אמר הקדוש ברוך הוא לשטן הבא לי מגלה ואכתב עליה כליה. באותה השעה הלך השטן והביא לו מגלה וכתב עליה. מיד יצתה התורה בבגדי אלמנות ונתנה קולה בבכי לפני הקדוש ברוך הוא, וגם מלאכי השרת צעקו לקול בכיתה, ואמרו לפניו רבונו של עולם, אם ישראל בטלים מן העולם אנו למה אנו צריכין בעולם, שנאמר (ישעיה לג, ז): הן אראלם צעקו חצה מלאכי שלום מר יבכיון, כיון ששמעו חמה ולבנה כה, אספו נגהם, שנאמר (ישעיה נ, ג): אלביש שמים קדרות ושק אשים כסותם. באותה שעה רץ אליהו זכור לטוב בבהלה אצל אבות העולם ואצל משה בן עמרם, ואמר להם עד מתי אבות העולם רדומים בשנה ואי אתם משגיחים על הצרה שבניכם שרויין בה, כי מלאכי השרת וחמה ולבנה וכוכבים ומזלות ושמים וארץ וכל צבא המרום בוכים במרר, ואתם עומדים מנגד ואינכם משגיחים. אמרו לו מפני מה, אמר להם מפני שנהנו מסעודתו של אחשוורוש, ובעבור זאת נגזרה עליהם גזרה לכלותם מן העולם ולאבד את זכרם. אמרו לו אברהם יצחק ויעקב אם הם עברו על דת הקדוש ברוך הוא ונחתמה גזרתם, מה אנו יכולים לעשות ...

ראיתם את תשובת האבות הקדושים?!

אני הייתי שואל את אברהם – אברהם, אנשי סדום גם עברו על דבר ה'. מה עשית? עמדת בתפילה לפני הקב"ה "אולי יהיו 50 צדיקים ולא תשחית? אולי 40? אולי 30?" למה כאן אתה לא מבקש???

ממשיך המדרש - חזר אליהו ואמר לו למשה אי רועה נאמן כמה פעמים עמדת על הפרץ לישראל ובטלת גזרתם לבלתי השחית, שנאמר (תהלים קו, כג): לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו להשיב חמתו מהשחית, מה תענה על הצרה הזאת (ישעיה לז, ג): כי באו בני עמך עד משבר וגו'. אמר לו משה כלום יש אדם כשר באותו הדור, אמר לו יש, ושמו מרדכי. אמר לו לך והודיעו כדי שיעמד הוא משם בתפלה, ואני מכאן, ונבקש רחמים עליהם לפני הקדוש ברוך הוא. אמר לו, רועה נאמן, כבר נכתבה אגרת כליה על ישראל. אמר לו משה אם בטיט היא חתומה תפלתנו נשמעת, ואם בדם נחתמה מה שהיה הוא, אמר לו בטיט היא חתומה. אמר לו משה רבנו לך והודיע למרדכי, מיד הלך והודיע למרדכי, הלא הוא דכתיב: ומרדכי ידע את כל אשר נעשה ויקרע מרדכי את בגדיו.

עד כאן דברי המדרש.

אמר אליהו הנביא – אם האבות הקדושים אמרו שהם לא יכולים לטפל בזה, אז הם לא יכולים לטפל בזה.

נשאלת השאלה - למה הם לא יכולים לטפל בזה ?

משום שהדין שלהם הוא דין של אבא ולא של מנהיג. אף אחד מהם לא נקרא 'רַעְיָא מְהִימְנָא'. רק משה רבינו נקרא כך !

נשאלת השאלה - כתוב במדרש {פתיחה לאיכה, אות כד} -

בְּשַׁעָה שְׁבִקְשׁ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחְרִיב אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אָמַר, כָּל זְמַן שֶׁאֵינִי בְּתוֹכוֹ אֵין אֲמוֹת הָעוֹלָם נוֹגְעִין בּוֹ, אֲלֵא אֶכְבֵּשׁ אֶת עֵינֵי מַמְנֹו, וְאֶשְׁבַּע שְׁלֹא אֶזְקֶק לוֹ עַד עַתָּה, וְיִבְאוּ הָאוֹיְבִים וְיַחְרִיבוּ אוֹתוֹ, מִיַּד נִשְׁבַּע הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בִּימִינוֹ וְהִחְזִירָה אַחֲרָיו, הִדָּא הוּא דְּכִתִּיב (איכה ב, ג): הַשִּׁיב אַחֲרֵי יְמִינוֹ מִפְּנֵי אוֹיֵב, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה נִכְנָסוּ אוֹיְבִים לְהִיכֹל וּשְׂרָפוּהוּ, וְכִיּוֹן שֶׁנִּשְׂרַף אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹב אֵין לִי מוֹשֵׁב בְּאַרְץ, אֶסָּלֵק שְׂכִינָתִי מִמֶּנָּה וְאֶעֱלֶה לְמִכּוֹנֵי הָרָאשׁוֹן, הִדָּא הוּא דְּכִתִּיב (הושע ה, טו): אֵלֶךְ אֲשׁוּבָה אֶל מְקוֹמִי עַד אֲשֶׁר יֵאָשְׁמוּ וּבִקְשׁוּ פָנַי. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הָיָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹכָה וְאֹמֵר אוֹי לִי מָה עֲשִׂיתִי, הִשְׁרִיתִי שְׂכִינָתִי לְמַטָּה בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל, וְעָכְשׁוּ שְׁחָטָאוּ חֲזָרָתִי לְמִקְוֵי הָרָאשׁוֹן, חֹס וְשִׁלּוֹם שֶׁהִיִּיתִי שְׁחוּק לְגוֹיִם וְלַעַג לְבָרִיּוֹת, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה בָּא מַטְטָרוֹ"ן וְנָפַל עַל פָּנָיו וְאָמַר לְפָנָיו, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם אֵינִי אֶבְכָּה וְאַתָּה לֹא תִבְכֶּה, אָמַר לוֹ אִם אֵין אַתָּה מְנִיחַ לִי לְבָכּוֹת עָכְשׁוּ, אֶכְנָס לְמִקְוֵי שְׁאֵין לִךְ רְשׁוֹת לְכָנֶס וְאֶבְכֶּה, שְׁנֵאֲמַר (ירמיה יג, יז): וְאִם לֹא תִשְׁמַעוּהָ בְּמִסְתָּרִים תִּבְכֶּה נִפְשִׁי מִפְּנֵי גֹה וְגו'. אָמַר לָהֶן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַלְאָכֵי הַשָּׁרֵת בּוֹאוּ וְנִלְךְ אֲנִי וְאַתֶּם וְנִרְאָה בְּבִיתִי מָה עָשׂוּ אוֹיְבִים בּוֹ, מִיַּד הִלֵּךְ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמַלְאָכֵי הַשָּׁרֵת וְיִרְמְיָה לְפָנָיו, וְכִיּוֹן שֶׁרָאָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אָמַר בּוֹדֵאי זְהוּ בֵּיתִי וְזְהוּ מְנוּחָתִי שֶׁבָּאוּ אוֹיְבִים וְעָשׂוּ בּוֹ כְּרָצוֹנָם. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הָיָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹכָה וְאֹמֵר אוֹי לִי עַל בֵּיתִי, בְּנֵי הֵיכָן אַתֶּם, כֹּהֲנֵי הֵיכָן אַתֶּם, אוֹהֲבֵי הֵיכָן אַתֶּם, מָה אֶעֱשֶׂה לָכֶם, הַתִּרְיָתִי בָכֶם וְלֹא חֲזָרְתֶּם בְּתִשְׁבּוּבָה. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ

הוּא לִירְמְיָה, אֲנִי דּוֹמָה הַיּוֹם לְאָדָם שֶׁהָיָה לוֹ בֶּן יְחִידִי וְעָשָׂה לוֹ חֶפֶז וּמַת בְּתוֹךְ חֶפְתּוֹ, וְאֵין לִךְ קָאֵב לֹא עָלִי וְלֹא עַל בְּנִי, לִךְ וְקִרָא לְאַבְרָהָם לִיצְחָק וְלִיעֲקֹב וּמֹשֶׁה מִקְבָּרֵיהֶם, שֶׁהֵם יוֹדְעִים לְבָכּוֹת.

רואים מכאן שהקב"ה ביקש מירמיה שילך ויעיר את האבות הקדושים ואת משה רבינו, כדי לעורר רחמי שמים.

התשובה פשוטה – הקב"ה, הוא שאמר לעורר רחמי שמים ! שהקב"ה אומר לעורר רחמי שמים, זה מה שהם עושים. כאן {מדרש אסתר רבה} מגיע אליהו הנביא ואומר.

אומרים לו האבות הקדושים – "אנחנו לא אחראים על עם ישראל".

משה רבינו, הוא זה שניגש להתערב !

למה אתה לא עונה כמו אברהם ? כמו יצחק ? כמו יעקב ?

אמר משה רבינו – לי יש תפקיד אחר לגמרי. זה העם שלי ! אני השליח שלהם !

(ב, א) וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לִוִּי וַיִּקַּח אֶת בֵּית לִוִּי.

זה משה רבינו. הוא לא מסוגל לראות שמישהו סובל ! הוא לא מסוגל לראות עוולה ! זה 'רַעְיָא מְהִימְנָא' !

משה רבינו לא אומר לאליהו הנביא "אני לא מטפל" אלא "תיגש מיד לבדוק איזה גזירה נגזרה, אם זה בדם או בטיט !"

חומש שמות, מתחיל את דמותו של משה רבינו. מכאן ועד סוף חומש דברים, כמעט בכל פרשה מוזכרת דמותו של משה רבינו.

בכל תפילת 'יום כיפור קטן', בכל תפילה בסליחות, במהלך הימים הנוראים, כולנו מבקשים מהקב"ה שיזכור לנו זכותו של משה רבינו.

בפרשה שמתחילים לעסוק בדמותו של משה רבינו, יזכנו הקב"ה שישלח לנו את משיח צדקנו ביחד עם משה רבינו לגאלנו גאולה שלמה במהרה בימינו אמן ואמן !!!